

Nieuwe ontwikkelingen

ISAD(G) in de praktijk

Het archief toegankelijk op verscheidene niveaus

Door Chaja Beck, senior informatiespecialist bij Doxis en Wilona Schute, adviseur bij Doxis

Op 16 juni van dit jaar presenteerde de Archiefschool tijdens het symposium 'Opnieuw Beschrijven?' de Nederlandse vertaling van ISAD(G). Wat gaat er eigenlijk schuil achter die afkorting en wat is de impact van dit fenomeen voor de DIV'er of archivaris?

Wat is ISAD(G)?

ISAD(G) is de afkorting van International Standard for Archival Description (General), oftewel: de Algemene Internationale Norm voor Archivistisch Beschrijven. Het is, net als een plaatsingslijst of een beschrijvende inventaris, een manier om een archief toegankelijk te maken door een duidelijke beschrijving, die recht doet aan de context en de inhoud van de archiefstukken. Het internet vervult een steeds grotere rol binnen de archiefwereld. Dit heeft een behoefte gecreëerd aan een internationale norm. Met behulp van het toepassen van internationale regels moet het terugvinden en uitwisselen van informatie gemakkelijker verlopen. Tevens moet de integratie van beschrijvingen uit verschillende plaatsen in een gemeenschappelijk informatiesysteem op deze manier vereenvoudigd worden.

Hoe werkt het?

Bij ISAD(G) wordt gebruik gemaakt van het beschrijven op verscheidene niveaus. Men begint met het hoogste niveau, dat van het archief als totaal. Via het beschrijven van onder meer reeksen en bestanddelen komt men uiteindelijk terecht bij het kleinste onderdeel, het stuk. Er wordt dus beschreven van algemeen naar bijzonder, waarbij op elk niveau 26 verschillende beschrijvingselementen de revue passeren.

Beschrijven volgens ISAD(G) kan, in combinatie met bestaande nationale normen, worden toegepast op elke vorm of medium van het archiefmateriaal. Hoewel ISAD(G) zich in eerste instantie richt op de beschrijving van (semi)statische archieven kunnen deze regels ook al tijdens de dynamische fase worden toegepast.

Het uiteindelijke doel van ISAD(G) is om de gebruiker een duidelijker beeld te geven van de inhoud en de context van het archief dan wel de archiefstukken. Alle informatie die een inventarisator vroeger zo graag in een NB zou hebben gestopt, kan hij nu op een reguliere manier kwijt in zijn beschrijvingen.

Verschil met klassiek inventariseren

Eén van de kenmerkende verschillen met de klassieke manier van inventariseren is, dat de inventarisator de vrijheid heeft om toelichtingen te geven op elk niveau van beschrijven, waardoor de onderzoeker, waar ook ter wereld, van veel rijkere inhoudelijke informatie wordt voorzien dan tot nu toe het geval was.

De toekomst voor ISAD(G)

Hoewel ISAD(G) dus al een aantal jaren bestaat, is de bekendheid ermee nog gering. De meeste archiefdiensten hadden tot nu toe behoefte aan de traditionele beschrijvende inventaris. De verwachting is dat dit in de nabije toekomst zal veranderen. Het Nationaal Archief investeert al enige tijd in een digitale ontwikkeling die naadloos aansluit op ISAD(G): EAD, en heeft daar goede ervaringen mee. Ook is nu dus een Nederlandse vertaling beschikbaar. Hierdoor is de stap naar een intensiever gebruik kleiner geworden. De komende vijf jaar zullen leren of ISAD(G) ook voor de Nederlandse archieven een standaard zal worden.

Meer informatie?

De Nederlandse vertaling van ISAD kunt u vinden op www.archiefschool.nl

De totstandkoming van ISAD(G)

ISAD(G) is in 1994 oorspronkelijk ontwikkeld door een commissie van de International Council on Archives tijdens een congres in Ottawa. Toen al werd voorzien dat deze eerste versie regelmatig zou moeten worden herzien en aangepast, waarbij de internationale archiefgemeenschap dringend werd uitgenodigd, commentaar voor herziening in te dienen. Ook bij de Nederlandse vertaling is uitdrukkelijk gevraagd om kritisch commentaar vanuit het veld. Dit jaar kon de Nederlandse versie definitief gepresenteerd worden.

